

Autorky: Alena Sedláčková, Zuzana Heřmanová, Catherine Clark

Handout: Žena v českém jazykovém obrazu světa

Kognitivní lingvistika – americké pojetí (Lakoff a Johnson), lublinská škola (Wierzbicka, Bartmiński)

Etnolingvistika – směr lingvistiky, zkoumá vztah mezi jazykem a kulturou, klíčové pojmy – kategorizace, konceptualizace

- jazykový obraz světa – jazyk vypovídá o našem myšlení, na jeho základě vnímáme, hodnotíme a chápeme okolní svět
- stereotyp – jednotný, ustálený, navyklý vzorec chování a myšlení, má hodnotící funkci
- zaměření na různá období života ženy, příbuzenské vztahy, vztah k muži
- stereotyp a prototyp (prototyp častěji spojován s věcmi)
- vymezení jazykového obrazu ženy vůči jazykovému obrazu muže (binární opozice)

Žena v českém jazyce

Ve slovníku:

- 1. dospělý člověk ženského pohlaví (op. muž)
- 2. osoba ženského pohlaví, která je provdána nebo prožila pohlavní styk (op. panna), přes noc se stala ženou
- 3. poněk. zast. prostá osoba ženského pohlaví, zvláště která se musela sama živiti svou prací (op. paní); SSJČ: osoba ženského pohlaví najímaná k určité práci, vzít si ženu na úklid
- 4. manželka, žena je „plná“ až po spojení s mužem

ženský:

1. adj. k žena; týkající se vůbec ženy jako příslušnice pohlaví 2. obvyklý u žen, vlastní ženám 3. určený ženám, pro ženy 4. mající vynikající n. kladné vlastnosti ženy, zvl. jemnost, něžnost, půvabnost, obětavost apod. 5. nemužný, zbabělý, zženštilý 6. (u rostlin) samičí

ženskost:

1. podstatná vlastnost někoho nebo něčeho ženského, zvl. jemnost, něžnost, půvab 2. ženská přirozenost, ženství 3. tělesný půvab ženy

ženství:

1. souhrn charakteristických pohlavních znaků ženy 2. souhrn vynikajících n. kladných vlastností ženy 3. kniž. zř. Žena

Žena v porovnání s mužem

- Žena: povídavost, slabost, nestatečnost, zvědavost Což pak jsem žena?
- Muž: síla, statečnost, energičnost, pracovitost, rozvaha, moudrost Buď mužem!
- Statečnost - zbabělost, hrubost - něžnost, drsnost – jemnost, síla - slabost, pevnost - měkkost

Žena v českém znakovém jazyce

- český znakový jazyk je postavený na stereotypch
- Visuálně-motorický jazyk

Základní znaky pro ženu a její role

- Žena
- Dívka
- Paní(manželka)
- Vdova
- Matka
- Teta
- Stařena
- Družička

Ženské a mužské znaky

- variace znaků mužské a ženské
- Používá se jak uzná jedinec za vhodné

Porovnávání znakových jazyků

1. BSL
2. ASL
 - Linie pro určení pohlaví
3. DGS
 - 4 varianty
4. LSF

Seznam Literatury:

1. *CHRISTOU, Anna. Žena v českém jazykovém obrazu světa. 2009. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav českého jazyka a teorie komunikace. Vedoucí práce Vaňková, Irena.*
2. *Slovník spisovného jazyka českého [online]. Ústav pro jazyk český Akademie věd České republiky*
3. *MACUROVÁ, Alena. Dějiny výzkumu znakového jazyka u nás a v zahraničí. Druhé, opravené vydání. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008 - 2008, 93 stran ; 21 cm. ISBN 978-80-87218-00-6.*
4. *SERVUSOVÁ, Jana. Kontrastivní lingvistika - český jazyk x český znakový jazyk. Druhé, opravené vydání. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008, 77 stran : ilustrace, portrét ; 21 cm. ISBN 978-80-87218-30-3.*